

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/20-09667-010
Otsuse kuupäev	22. sept 2020
Komisjoni koosseis	Esimees Silvia Truman, liikmed Rain Meristo, Kristina Jerjomina
Tarbija	
Kaupleja	OÜ ANDERMI, 10600379
Tarbija nõue	Tühise tehingu alusel saadu tagastamine
Asja läbivaatamise aeg	24. aug 2020

Resolutsioon:

1. Kaupleja peab tagastama tarbijale tühise tehingu alusel saadud 289 eurot. Raha tuleb kanda tarbija seadusliku esindaja näidatud pangakontole.
2. Komisjoni otsuse järgimiseks on kauplejal aega 30 päeva, arvates otsuse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakoh tule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbijavaidluste komisjonile esitatud avalduse kohaselt 02.03.2020 ostis 13. aastane tarbija kaupleja esindusest JBL Xtreme kõlari ostuhinnaga 289 eurot. Ostja seadusliku esindaja kinnitusel ostis laps kõlari ja asus seda kasutama vanema teadmata ja nõusolekuta ning ka pärast asja soetamist ei ole seaduslik esindaja ostutehingut heaks kiitnud. Alaealise tarbija seaduslik esindaja tagastas 04.03.2020 kõlari kauplusesse ning soovis ostusumma tagasi saada. Kaupleja raha ei tagastanud põhjendusega, et tootel puudub pakend ja toodet on kasutatud. Kaupleja pakkus välja, et võtab kõlari müüki ja tagastab raha juhul, kui kaup on müüdud; kui mõistliku aja jooksul müük ei õnnestu, tagastatakse kõlar tarbijale. Tarbija seaduslik esindaja kaupleja pakutud lahendusega ei nõustu ning nõuab, et kaupleja tagastaks ostusumma.

Kaupleja seisukoht:

Ostusumma tagastamise nõue ei ole põhjendatud. Ostu sooritajaks oli 14-aastane noormees ja tema kaaslane. Alaealise ostja seadusliku esindaja poolt tagasi toodud tootel puudub pakend, samuti on toodet kasutatud. Seetõttu ei ole kaupleja toote tagasiostmisega nõus; hinnaalandamise osas kokkulepet ei saavutatud. Kaupleja ettepanek on, et raha tagastatakse pärast toote müümist, Toodet realiseerida ei ole senini õnnestunud.

Komisjoni põhjendus:

Asja materjalide kohaselt sõlmisid pooled VÕS § 208 lg 4 tunnustele vastava tarbijalemüügilepingu, millega kaupleja müüs alaealisele tarbijale kõlari hinnaga 289 eurot. Tarbija nimel avalduse komisjonile esitanud seaduslik esindaja nõuab ostusumma tagastamist. Komisjon uuris asja materjale, hindas tõendeid ning leiab, et avaldus tuleb rahuldada ja seda

järgmistel põhjendustel:

Esitatud dokumentidest nähtub, et tarbija oli ostu sooritamisel 13-aastane ja tal on üks seaduslik esindaja. TsÜS § 8 lg-st 2 tulenevalt täielik teovõime on 18-aastaseks saanud isikul ning alla 18-aastaselt isikul (alaealisel) on piiratud teovõime. TsÜS § 11 lg 1 sätestab, et piiratud teovõimega isiku poolt seadusliku esindaja eelneva nõusolekuta tehtud mitmepoolne tehing on tühine, välja arvatud, kui seaduslik esindaja tehingu hiljem heaks kiidab või kui isik on muutunud pärast tehingu tegemist teovõimeliseks ja tehingu ise heaks kiidab. Praegusel juhul kinnitab tarbija seaduslik esindaja, et kõlari ostuks ei ole tema nõusolekut andnud ega ole tehingut ka hiljem heaks kiitnud. Tarbija sünniaasta on 2006, seega on ta jätkuvalt alaealine ega saa tehingut ise heaks kiita.

TsÜS § 11 lg 3 p 1 kohaselt piiratud teovõimega isik saab ilma seadusliku esindaja nõusolekuta kehtivalt teha mitmepoolseid tehinguid, st sõlmida lepinguid, millest ei teki talle otseseid tsiviilkohustusi. Vaidlusaluse müügilepingu näol on tegemist mitmepoolse tehinguga, millest tekkis tarbijale otsene tsiviilkohustus maksta omandatava asja eest raha, mistõttu täidetud ei ole viidatud punktis sätestatud tehingu kehtivuse eeldus.

TsÜS § 11 lg 3 p-st 2 tuleneb, et piiratud teovõimega isik võib iseseisvalt teha tehinguid vahenditega, mille andis talle selleks otstarbeks või vabaks kasutamiseks tema seaduslik esindaja või viimase nõusolekul kolmas isik. Ka siin on sisuliselt tegemist seadusliku esindaja eelneva nõusolekuga, so lapsevanem või tema nõusolekul kolmas isik on andnud alaealisele raha konkreetse asja ostmiseks või alaealise enda äranägemisel kasutamiseks. Komisjon selgitab, et vabaks kasutamiseks antud rahaga saab teha vaid selliseid tehinguid, mida nimetatud vahendid võimaldavad. Praegusel juhul oli tehingu hinnaks 289 eurot. Tarbija seadusliku esindaja avaldusest järelduvalt ei olnud tema ega tema nõusolekul kolmas isik tarbijale kõlari ostuks ega kõlari väärtuse ulatuses vabaks kasutamiseks raha andnud. Tarbija seadusliku esindaja väiteid kummutavaid tõendeid pole komisjonile esitatud.

Neil asjaoludel on komisjon seisukohal, et vaidlusalune tehing on seadusest tuleneva keelu tõttu tühine. TsÜS § 84 lg 1 kohaselt ei ole tühisel tehingul algusest peale õiguslikke tagajärgi ning tühise tehingu alusel saadu tagastatakse vastavalt alusetu rikastumise sätetele (VÕS § 1028 jj). Kuna tehing on täidetud, tuleb pooltel tagastada kehtetu tehingu alusel saadu, so tarbija peab tagastama lepingueseme (mida ta on teinud), kaupljal tuleb tagastada tarbijale lepingueseme eest saadud raha.

Praeguse vaidluse lahendamisel ei oma tähendust kaupleja väide, et kõlar tagastati ilma pakendita ja toodet on kasutatud. Tarbija nõude aluseks ei ole lepingurikkumisest tulenev nõue, vaid tühise tehingu alusel saadu tagastamine. Kui lepingueseme väärtus on kaupleja näidatud põhjustel (puudub pakend, kõlarit on kasutatud ja seeläbi on selle väärtus vähenenud) vähenenud, saab kaupleja esitada tarbija (tema seadusliku esindaja) vastu hagi maakohtule kahju hüvitamise nõudes

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Silvia Truman
/allkirjastatud digitaalselt/

Rain Meristo
/allkirjastatud digitaalselt/

Kristina Jerjomina
/allkirjastatud digitaalselt/

